

TELEGRAFUL ROMAN.

Telegrafulu este de doua ori pe septimana: joia si Duminica. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani gata, prin scrisori francate, adresate contra expeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Nr. 6. ANULU XII.

Sabiu, in 19 Ianuaru 1864.

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4. fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 fl. pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Centralismu si federalismu.

(Continuare si capetu.)

(c) Nu ne e noua voi'a sa combatemu ideile federalistice nici amu putea dice, ca ele sunt in principiu unu reu capitalu pentru unu statu cumu este alu nostru, mai alesu priviodu diferitele interese. Aditemu ca voru fi multe bune intrensele, ne remane insa cu tote acestea problematica deslegarea in modulu acest'a, candu vedemu ca Magiarii cu mani cu picioru tienu de ceea ce au pomenitu, candu Serbii nu voru sa ceda din privilegiile lor, candu Croatii sunt in certa cu Italianii pentru Fiume, candu Sasi nutrescu sperantie de a-si form'a o tiera germana in Transsilvani'a etc.

Totulu dara ce amu combate este oportunitatea schimbârilor acumu candu suntemu obositi de schimbările, prin care amu trecutulu mai bine de unu deceniu si jumetate. Totulu ce amu dori e, ca constitutiunea ce o avemu deja pusa in lucrare se fia intrabuintiata de parintii patriei de asiá incatu ea sa se póta desvoltá spre multumirea tuturor cetatienilor statulu. Desvoltare dar amesurata cerintelor nostre amu cere noi, nu inse experimente, care ceru totdeun'a resturnári radicale, de ce au fostu mai nainte si cari nu potu servi, decatu spre descuragiarea cetatienilor.

Spre acestu scopu inse se mai cere inca si unu altu factoru, care trebuie sa fia o proprietate serioasa a parintilor patriei si a totoror acelor, carii invertescu sortile ei, si acestu factoru e: sinceritate.

Scimu ca in lessiconulu politicu cuventulu sinceritate e unu cuventu raru, ba vedemu, ca unele popore se lupta pe fatia pe contulu altor'a si de aceea si suntemu pregatiti la mirarea multor de acesta pretensiune. Afirmamu inse, ca deca va lipsi acest'a intre factorii de influentia ai statulu si se voru incepe lupte de principii, togmai in momentele de fatia, lesne putemu veni acolo incatu capulu statulu sa se vadia nevoitu a lua singuru in mana dirigerea, cum aceea s'au intemplat, atunci candu amu mai fostu avutu odata o constitutiune (1849). O nefericire, care nu pentru aceea aru fi funesta, care lea capulu statulu lucrurile singuru a mana, ci pentruca nu amu mai avea ocaziune de a ne pronuntia in diete etc. si pentruca referintie nostre a le celor mai departati sunt cunoscute mai numai dupa descrierea unor inter-sati de sine, dar nu de statu.

Pana aici amu avutu in vedere cupriusulu statulu intregu fatia cu problem'a nostra, acum inse sa ne restringemu numai la noi insine si sa ne intrebamu ce avemu de a face?

Poporul romanu ca si strabunii sei e de o natura conservativa reformatore. Elu nu se entusiasmeza pentru resturnári, decatu pentru reforme si delaturári de abusuri si asupri grele. Subjugatu si asupritu elu nu se svercolesce neincetatu sub picioru subjugatorulu, dar nici ca se predá desperatiunei, nici se lasa se móra si se dispara cu totulu de pe terenulu publicu. Elu cá si graulu de tómn'a sub earn'a si sub frigulu jugulu aduna, de si incetu, puteri pentru unu traiu viitoru, si aduna puteri pentru primaver'a vieliei sele politice. Poporul romanu cauta vietia in viatia, nu in sa in orbeari preste abisuri.

Sa nu mergemu mai inapoi in istoria decatu pana la Mihaiu celu mare si, abstragendu dela politic'a interessulu de domnitu de pe atunci, vomu vedea, ca acestu ingeniu alu Românilor de pe acelea tempuri, ocupandu Transsilvani'a au convocatu dupa usulu de mai nainte diet'a tieriei in Alb'a Iuli'a. Totu ce au schimbatu au fostu eliberarea de servitute

si de inimici. Revolt'a sub Chori'a nu au fostu resturnatoria ci numai delaturatore de nesuferitele asupri si impilaturi, si chiaru in 1848 Români de siguru nu aru fi eugetatu la o organizatiune cu totulu noua, deca revolutiunea Ungariei nu si tindea bratiile ei si asupri'a muntilor nostri pacinici, si nu ne rapea si reprezentantia si Guvernulu tieriei, prin urmare centrulu organismulu politicu.

Acesta o argumenteza presentulu, in care Români au atrassu admiratiunea diareloru magiare, vedendu pe Români in diet'a din 1863 „aperandu o constitutiune, care ii a apasatu sute de ani.“

Români dar au lucratu inainte lucra si voru lucra si pe viitoru conformu spectrulu (oglindei) politicei lor — conformu juramentulu din campulu libertatii dela Blasiu din an. 1848.

Fruptele acestei politice incepemu a le vedea, caci de pre la 1648 incóce, candu ni s'au concessu reintroducerea limbei nostre in Biserica; candu o parte er'amu espusi magiarisarei, alt'a mai scie Ddiu la ce: eaca acum ne vedemu, de si trecuti prin calamitati sterpitore si stangatore de natiuni, o natiune considerata; ne vedemu sunetele limbei nostre introduse in corpulu reprezentativu alu tieriei.

Acest'a inse are se o multimesca unei activitati neadormite a unor barbati, cari sinceru s'a jertfitu natiunei sele. Cu felu de barbati cá aceia, cari au resignatu pana la estremu pentru natiunalitatea lor — si nu ne vomu teme iutru nimic'a de centralismu. Cu atata mai vertosu, incatu acest'a este mai aptu de a las'a — si pastra vietia poporeloru, prin urmare si a nostra, decatu tiranismu de trista aducere aminte.

Avendu asiadara in vedere tient'a, nostra cátra carea nisujmu de seculi si pe incetu ne si aprepiamu, noi se nu mestecamu federalismulu in rugatiunile nostre, pentruca candu i va sosi ora, deca i va sosi, va veni elu fara alu cere. Fara de aceea a nostra chiamare inca nu este de a muta statulu din rosturile lui; ci mai antaiu de a ne castigá acea virtute, prin care sa ne egalisamu cu poporele celelalte, cá candu ne vomu pune sa elupamu ceva se nu purtamu numai pre altii in spate, cari se si bata jocu de noi candu nu le vomu mai fi de folos. De aceea dar consolidare in lantru, si tote celealte de lipsa si dorite ni se voru adauge.

Supplementulu de 525,000 f.

Camer'a nostra legislativa a votatu in s'edinti'a 75 din 9[21 Ianuaru 525,000 f. cá adausu la bugetulu ministerulu de statu. Pentru ce? Spre ce scopu? Nu scimu nici noi, precumu nu sciura póte multi nici chiaru din ablegatii imperiulu. Destulu atat'a, ca ministerulu a cerutu, si cas'a ablegatiloru a votatu cu majoritate ecclatanta, precumu se vede din scurtulu raportu, ce facemu sa urmeze. Precumu se vede din asseratele multor ablegati, acesta summa aru fi a se cheltui mai cu sema pe press'a oficiosa; dar ministrulu de statu, d. Scherling sustine, ca si pentru alte celea; pe ce in sa? afirma ca nu póte spune. Cuventarile unor ablegati dau multa lumina asupri'a starei nostre dinlantru, si le recomandamu cu deadinsulu atentionei cititoriloru nostri. Densii inca credemu ca voru fi de o parere cu noi, ca dupa atatea cuventari fulminante oppositiunale, n'au acceptatu ca se va face acesta votare, ci ca summa ceruta se va refusa de totu ori celu putinu se va scadé. Decisiunea se pare a fi aternatu parte mare de cuventulu d-lui ministru de statu, care o spuse pe fatia, ca in neacordarea summei cerute vede, trebuie sa véda unu semnu de neincedere. — Pre deputatii nostri transsilvani, cá si la darea de luxu, i vedemu votandu directu cu regimulu; respectulu,

cu care le datorim că reprezentanților țerei, precum și simțibilitatea cea peste măsura mare, ce se arată la noi, ne opresce a trage la critică această procedură; cu toate acestea nu ne suferă a nu 'ntrebă: ca cum se poate, că să se voteze summe, despre cari nici ca știi, spre ce scopuri sunt menite? De ce ministeriul pretinde încredere din partea senatului imperialu, — încredere, încâtu nici să-lu întrebe, ca spre ce-i trebuiesc $\frac{1}{2}$ millionu florini? — apoi ore nu e și senatului imperialu în dreptu, a pretinde încredere din partea ministeriului? Ni se pare cea mai simplă regulă din lume: Încredere pentru încredere! —

Facem să urmeze acum desbaterile in sesi în modulu îndatinatu.

Dela senatului imperialu.

Contribuțiunea de luxu se primește la a treia citire în casa ablegatiloru, ședinți'a 75. din 9/21 Ianuaru. Pentru ea au fostu 67, încontri'a ei 44 voturi, și asiă, spre bucuri'a ministriloru, și spre neliniscirea ablegatiloru, ea e primită definitivaminte. — Obiectulu celu mai de aproape alu dăci e: cererea suppletoria a unui fondu de dispozițiune pentru ministeriulu de statu în summa de 525,000 f. Skene ia cuvântulu, pentru de a-si manifestă neîncrederea în politică ministeriului, mai cu seama fatia cu causă germano-danese, și a aduce o propunere, în urm'a cărei obiectulu acestă să se amâne până după deciziunea în privinti'a creditulu de 10 millione. Berger combatte pre Skene: de ce summă cerută se pare prea mare, să se reducă; de ce nu se 'ncuviințezu, să se reiepte deadreptulu; dar amânarea, carea aru fi identică (totu un'a) cu unu votu de neîncredere, să nu se facă. — Propunerea lui Skene rămâne 'n mare minoritate. (Și Transilvanii sunt încontri'a ei.) — La desbaterea specială Herbst afla summă cerută prea mare și o reduce la 378,000. Și 'n anul trecut, dăci, a fostu atâtă, și de atunci până acum nu știe ce să se fie 'ntemplantu, că să fie de lipsa urcarea tocmei a acestoru spese. Și Prussia subvenționează foi și jurnale, dar spesele ei facu numai 31,000 taleri. De ce este unde-va de lipsa crutiarea, apoi aici într'adeveru e; căci ce folosu, că regimulu va plăti v'or câte-va foi interne și externe cu bani, că să facă vorbă frumoasă, pe cându faptele lui, de unu voru corespunde acestoru vorbe, lu voru dă de golu înaintea lumii! — Stamm va să de judece lucrulu numai că jurnalistu, și că atare aprobă tendinți'a regimulu de a subvenționa jurnalele; dar să nu se estindă această subvențiune numai asupr'a foiloru oficiose, ci asupr'a toturoru, căci toate contribuiesc la formarea opiniunii publice. — Berger combatte pre Stamm, și re'ntorcendu-se la cele duse de Herbst, dăci, ca o politică bună din partea regimulu va află și partinitori în pressă, fără de a se versă pentru ea sute de mii, ear fiindu politică această rea, nici cu sute de mii, dar nici cu millione de florini nu se va poté rectifică. Căci și la politică se poté aplică cuvântulu Scripturii: De pe fruptele lor și veti cunoște! Dintr'alte se poté 'ntemplantu prea lesne, că doi ministrii să fie de diferite pareri, și atunci unulu platindu o foia, și altulu altă, se facu statulu spese duple, și rezultatulu ce e? Că se strică amendouă foile un'a pre altă! (Claritate multă.) Densulu e de parere, a nu se acordă fără 300,000 f. — Schindler nu va să se sloboda la desbaterea cestiunei: de ce acordarea acestei summe este votu de încredere, ori neaccordarea ei votu de neîncredere? rămâne la conștiinți'a ministriloru, de a luă lucrulu asiă, după cumu va decurge desbaterea. Apoi espune și elu mai pe largu, cumu o politică bună se adeveră prin faptele, ear nu prin vorbe; și de ce politică ministeriului va fi bună, sanatoasă, rațională, apoi nu va fi de lipsa de a-si tiné ministrii jurnale platite; căci jurnalele i voru laudă, fără de a li se dă unu singuru cruceriu. Apoi constatandu și densulu faptulu, că 'n ministeriu nu e unitate, ci suntu fractiuni, și adică o fractiune liberală-centralistică, altă burocratică-conservativă și iarasi a treia diplomatică-misterioasă, ajungă la acelu rezultat, ca elu nu crede, ca ministeriulu să întrebuințeze summă cerută spre scopuri fericite; de aceea e încontri'a acordării ei. Asemenea vorbesce încontri'a acordării acestei summe și Contele Kinsky. De ce caută la cele 'ntemplate dela constituțiune încôce, apoi nu poté aprobă portarea ministeriului; de aceea de ce acestă cere unu fondu spre dispozițiune, și cameră are de a-lu refușă, votarea ori nevotarea negresitu e semnu de aprobare ori de reprobare. Deci fiind-ca ministeriulu n'au înaintatu pe calea constituțională, au cheltuitu summe nevote de Camera, au frântu legea pentru securitatea personală, în fine porța o

politică externă necorespondătoare, pentru aceea densulu votă încontri'a summei. — Br. Tinti sustine votarea summei, numai la votare să se despartieșcă principiulu de cifre. — Brinz marturisește, ca confidinți'a, ce o-a avutu până acum în ministrulu de stat (Schmerling), începe de unu tempu încôce a se clatină; pentruca vede desfășurandu-se o politică, alu cărei spiritulu nu-lu întielege. De aceea i s'aru paré, ca calea cea mai potrivită aru fi fostu a mai amana cu acestu obiectu, după cumu propuse Skene, până cându ministeriulu se potă dă seama pe fatia de agendele sele. Dar fiindca acestu momentu încă n'a sositu, pentru aceea va votă numai din punctu de vedere financiaru și va partini propunerea lui Herbst: a se votă și 'n anul acestă numai 378,600 f., și 'n anul trecut. — Herbst mai pledează odată pentru propunerea sea. — Schindler combatte pre Tinti cu armele lui chiaru, dicendu, ca și elu (Schindler) primește a se desparti principiulu de cifre, și votandu în principiu pentru ministeriu summele cerute, în casulu de fatia nu acordăa nici unu cruceriu. (Claritate multă.) — Referint. Tasschek apera propunerea comitetulu că referinte alu aceluia; elu în această causă n'are parere subiectivă. — În fine ia cuvântulu ministrulu de stat Cavalerulu Schmerling. Nepotendu comunică cuvântulu întregu, lu reproducem numai extractiv. Mai întâiu combatte parerile desfășurate de Herbst, ca adică aceste summe aru fi prea mari. Elu (Schmerling) are date sigure de a crede, că 'n Prussia se cheltuiesc mai multu, cu multu mai multu, decâtu cele 31,000 taleri pusi în bugetu; asemenea, ca unu altu stat dela mediad (Italia?) cheltuiesc pe anu pentru singur'a pressă oficiosa și subvenționată câte 9 millione franci. Cumcă însă summă cerută aru fi prea mare, nu se poté sustine, de ore ce nimenea — afara de regimulu — nu știe, spre ce scopuri trebuiesc; utâtă e siguru, ca nu numai pentru pressă se 'ntrebuințezu acesti bani. — Mai departe pre Herbst și pre ceilalti oratori, cari au pretinsu, ca regimulu să se laude prin faptele, nu prin cuvinte. Acestă 'n sine aru fi adeveratu, de ce n'aru avé și partidele din statu jurnalistică lor, prin carea critica, reproba, ataca pre regimulu: de ce aru tacé celelalte jurnale, statulu n'aru mai dă nici unu cruceriu pe jurnale oficiose. — După aceea cêrca a respinge invinuirile aduse de Contele Kinsky; și 'n fine marturisește, ca și aici e de parerea, ce o-au exprimat în comitetu; ca adică votarea au nevotarea acestoru summe o privescă că unu votu de încredere au de neîncredere. Și nici ca se poté altmintre; de ce cere cine-va bani fără controlă și i se dau, acestă e semnu ca i te'ncredi; de ce nu i-i dai, e semnu ca nu i te'ncredi. —

Venindu obiectulu la votare, se primește cu mare majoritate propunerea comitetulu: a se acordă summă 'ntregă, carea s'a cerutu. (Încontri'a propunerei votasera: din dreptă Polonii, din stânga numai puțini, precumu: Giskra, Rechbauer, Brinz, Berger, Skene, Schindler, Tschabuschnigg, Contele Kinsky, Demel, Hann; centrulu întregu votă pentru acordare, asemenea și Transilvanii.)

La propunerea referintelui se citește legea numără de cătu a trei'ora și devine conclusu. — La ordinea dăci mai e modificarea legi pentru împartirea ajutozeloru între cei lipsiti din Ungaria. Regimulu, după cumu si-aducă aminte cititorii nostri din nr. 5 alu „Tel. Rom.“; ceruse, că din cele $6\frac{1}{2}$ millione acordate pentru cei lipsiti, cari potu dă ipotece, să se potă dă 2 mill. la cei mai lipsiti deadreptulu; comitetulu respectivu încuviințiasă această cerere, și asiă și Camera o recunoște dreptă și o primește cu unanimitate. —

În 13/25 Ian. tinu o ședinți'a senatulu imperialu restrinsu, alu cărei obiectu a fostu desbaterea unei legi asupr'a taxelor pentru îngrijirea în institutele de nascere și casele de smintiti. Desbaterea pentru cititorii nostri e de 'nsemnată subordina.

Sighisior'a 7 Ianuaru 1864. Onorata Redacțiune! De-si se vede a fi diariulu nostru „Telegrafulu Romanu“ preocupatu foarte, mai vertosu cu lucruri politice atât interne câtu și externe, și ca, după cumu se prevede, incurcaturile politice iau dimensiuni totu mai latite, încâtu numai Dumnezeu știe, că ce rezultat voru avé și cându se voru fini: însă noi Românii din scaunulu Sighisioriei, haru Domnului! ca

dormim în pace, și nu ne sfaramăm capulu nici cu un'a nici cu alt'a. Si acest'a spre daun'a noastră, de-si amu poté lua esemplu dela concetatiunii nostri sasi, cari totu momentulu lu folosescu, unde numai li-se da ocaziune de a de-josi pre Români inaintea lumii. *) Ba pe la noi suntemu numiti și agitatori și altele, câte numai le pota acatiă pe spatele bietului Român.

In unele comune micste (Bundorf, Sas-Daia, Trapoldu) au cerutu și Români a fi reprezentati dupa proportiune in comitetele comunale; la acést'a li s'au respunsu, ca Voi n'a-vei dreptu, căci sunteti numai „suferiti“ in „Sachsenland“; ba unii, cari s'au incumetatu a vorbi ce-va, suntu la Sighisiora in carcere (dela Bundorfu din Novembre).

Insa lasu politic'a, nefiindu versatu intrêns'a, și voiu cercă a descrie pe scurtu ceea ce se face pe la noi in caus'a scolara, care credu o fi unu obieptu, de care noi aru trebui sa ne interesăm presté tôte. (Fôrte adeveratu! Red.) Asiă la noi se provocara din partea P. On. D. Protop. Z. Boiu prin cerculariulu Scaunului prot. dto 13. Decembre 1863. nr. scol. 29 toti invetiatorii tractuali „ex officio“, ear preotii din voia libera, că Directori ai scôleloru, a se adună pe 28 Decembre a. tr. la o conferintia in trebi scolare. Pe diu'a mentiunata se si adunara, afara de 3, toti invetiatorii precumu și unii dintre d. d. preoti in scôla din cetatea Sighisioarei, și protocolulu conferintiei mi-iau voia a Vi-lu comunică spre placuta publicare.

Protocolu.

Convocanduse din partea Inspectoratului districtualu scolare gr. or. alu tractului Sighisioarei toti invetiatorii tractuali la o conferintia pentru trebile scolare și anumitu prin circulariulu protop. dto 13 Decembre 1863. nr. scolaru 29., pe diu'a 28 Decembre a. e. spre consolidarea scôleloru nôstre tractuale, pe bas'a Instructiunei edate de Esc. Sea Eppulu diecesanu Andreiu Br. de Siagu'n'a, că supremulu Inspect. scolaru din Eparchia Sea dto 17 Decembre 1863;

Adunanduse asiă toti invetiatori, precumu și unii din d. preoti tractuali, cari se interesăza mai multu de inaintarea binelui publicu alu natiunii nôstre, pe diu'a susmentunata dimineti'a la 8 ôre in scôla româna din cetatea Sighisioarei, sub presiedinti'a prea onoratului Domnu Protopopu Zachari'a Boiu s'a deschisu conferintia in modulu urmatoriu:

dupa ce s'a deschisu conferintia prin D-lu Prot., invetiatorii au cerutu și s'iau descoperitu dorintia, că in lips'a unui Comisarului denumitu din partea competentei autoritati scolare, sa se aléga unulu dintre invetiatori că comissarulu locotiitoriu, care dorintia invetiatoriloru D-lu Prot. o a si concesu, și asiă se alese unanimu din partea invetiatoriloru de comissaru locotiitoriu invetiatoriulu primariu Ioanne Ciceiu din Sighisior'a.

Dupa acést'a numai decātu se pasă la desbaterea speciala; luanduse de prim'a tema momentulu intrarei eleviloru in scôla. Ascultanduse opiniunile mai multoru invetiatori in privinti'a acést'a, au rezultatu, cu esceptiuni neesentiale, ca in privinti'a acést'a invetiatorii partea cea mai mare si-cunoscu chiamarea sea.

Apoi sau desbatutu și aceea, ca cumu au de a tractă invetiatorii la casuri de pedépsa, și sau spusu, că toti debuie sa aiba de basa §. 9, 10 și 11 din Instructiunea Esc. Sale D-lui Episcopu și cu acést'a se fini siedinti'a din'antea prândiului pela 12 1/2 ôre.

Dupa amédi se adunara iara invetiatorii la 2 ôre. Luanduse la desbatere Abcdariulu D-lui Prof. Zachari'a Boiu, mai anteiu sau desbatutu elementele incepatóre tiparite, rezultatulu in sa fu acél'a, ca partea cea mai mare dintre invetiatorii tractuali n'au introdusu Abcdariulu acést'a nou; afara de dd. Invetiatori din Sighisior'a, Danesiu, Ferihazu, Saschizu, și Hetiuriu, cesti'a din urma și facura multe interpelatiuni mai vertosu in privinti'n invetiarei a ceti: ca ôre incepevoru Invetiatorii cetirea cu elevii dela literile chirilice, ori cu literile strabune române? Resultatulu fu in sa, ca remâne fiacărui Invetiatoriu in voia libera de a purcede dupre form'a, care o va află mai practica și mai inlesniciosa, sub aceea-si conditiune in sa, că Invetiatorii se invetie pe elevii sei cetirea cu literé chirilice atātu dupa form'a de tipariu, câtu și dupa cea litografata, ce se află in Abcdariulu nou. Ce atinge modulu scrierei, au facutu Invetiatorii conclusulu, că pentru mai

marea usurintia a scrierei sa se iee de basa singuru numai literile strabune romane, și cu acestea siedinti'a se fini pe la 6 ôre sér'a.

Pentru tienerea unei altei conferintie nu s'a potutu termină tēmpulu, fâra acést'a remâne in voi'a Inspectoratului districtualu scolare, că acesta in cōntielegere cu unii dintre Preotii și Invetiatorii cei mai distinsi in sfer'a scolara și cu acést'in cōntielegere voru determină tēmpulu tienendei conferintie invetiatoresci.

Că adausu la verificarea protocolului Dlu Protopopu face propunerea, că sa se aléga o Comissiuone constându din 4. Invetiatori și unu Presiedinte, și adeca: că Presiedinte d. Comissaru-locotiitoriu Ioanne Ciceiu invet. prim., apoi membrii comiss. 1. Invetiatorulu II. din Sigh. Michailu Pacala, 2. Daniilu Coldea Rolbianu, 3. Ioachimu Pareu, 4. Nicolau Vetesianu. Acesti'a suntu insarcinati a decopiă acéstu Protocolu in 5 espl., dintre care unulu sa se substérna supremulu Inspectoratu scolare, unulu Dlu Consil. de Instructiune Dr. Pavelu Vasiciu, unulu sa remâna in archivulu inspektoratului districtualu scolare, unulu sa se tramita Redactiunei Telegrafului Român, și unulu sa remâna la comissarulu locotiitoriu.

Conferintia concludé inea, că Invetiatoriloru Ilia Manzarin din Sas Dai'a, Nicolau Grusea din Hendorfu și Onufrie Bardasiu di Beia, sa li se faca pentru absentarea dela conferintia o admonitiune din partea Inspectoratului districtualu scolare, pedepsinduse fia-care cu câte 2 fl. v. a., care in sfarsitu se voru dá de ajutoriu Ieristiloru din tractulu acést'a prin domnulu Protopopu.

Sighisior'a 28 Decembre 1863.

Zachari'a Boiu m. p. Prot. și Inspect. tract. scolaru. Georgie Sioneriu m. p. parochu la Saschizu, Dimitrie Palusianu m. p. parochu alu doilea la Sighisior'a, Sofroniu Brandusia m. p. parochu la Trapoldu.

Ioanne Ciceiu invetiatoru m. p. prim. și Comissaru locotiitoriu. Michailu Pacala m. p. invetiatoriu II in Sighisior'a. Ioanne Ganea m. p. capelanu și invetiatoriu in Ferihazu. Ioachimu Pareu m. p. invetiatoriu in Danesiu. Daniilu C. Rolbianu m. p. invetiatoriu in Saschizu. Nicolau Iancu m. p. invetiatoriu in Laslea. Nicolau Vetesianu m. p. invetiati in Archit'a. Georgie Maieru m. p. invet. in Hetiuriu. Ioachimu Lupu m. p. invet. in Tieline. Vasilie Rohanu m. p. invet. in Siaesiu. Ilie Urdea m. p. invet. in Trapoldu.

Fagarasiu 24 Ian. 1864. Onorate Domnule Redactoru! In nr. 4 alu „T. R.“ ai avutu bunatate a reproduce o corespundintia din Fagarasiu despre „o fapta scandalosa“ ce s'aru fi intemplatu aici prin nelegiuit'a desgropare a unui cetatianu.

Domni'a Ta vei sci mai bine decātu mine, ca „Herm. Ztg.“ este unu fetu alu tempului, unu rar fenomen in istoria sistemii de fatia, ea este reprezentantele faptelor neadeverate și alu calumnelor, in specie ce se tine de natiunea româna și interesele ei; pentru aceea scrie unu jurnalulu de frunte din Vienn'a in tempulu trecut: ca este lucru fôrte jelnicu, ca interesele regimului se apera prin o fôia atātu de miserabila cum este „H. Z.“, care prin tactulu ei celu neintieptu, mai multu compromite decātu apera interesele regimului!

Sciindu acestea, amu priceputu, pentru ce Domni'a Ta ai luat cu ôresicare reserva, acea corespundintia in jurnalulu Domniei Tale.

Cetatianulu S. nu s'a desgropat pre temeiuulu unui pas-cuulu—carte de batjocura—, ci pre temeiuulu unei aretări—de altmentrelea anonime, in sa cuprindiatóre de fapte apriate despre otravirea lui S. prin nevast'a sea. Acést'a aretare anonima fu intarita de imprejurările: ca S. a reposatu in data, fâra a fi fostu mai innainte bolnavu, apoi in sa și acést'a a apasatu mai multu—ca dupa sciinti'a comuna de aici, intre S. și nevast'a sea a fostu traiu reu,—a trei'a imprejurare, ca in aretare se aminteă și despre unu oficeru, care locuiesce in casa reposatului S., cu care se da a intielege, ca traiesce in fâradelege.—

Standu lucrulu asiă, judecatori'a districtuala—și nu magistratulu, care in sa nici ca esista—cu privire la chiar'a dispositiune a §. 74. proc. pen. a ordinaru cercetări preliminarie.

Decă aceste cercetări au remastu fâra rezultatulu aretat, nu este vin'a judecatoriului, căci ela nu e obligatu a află și ne ntemplate. Nici unu omu cu minte, cunoscendu elu și dispositiunile legii, nu va poté află acést'a procedura de nelegiuita.

Pentru salvarea onôrei nôstre, Te rogu, Domnule! sa

*) Acést'a, suntemu siguri, se ntempla numai din partea unoru privati, cari nu merita nici o considerare; noi in sa pe câmpulu acést'a sa nu le urmăm, nici sa le imităm esemplele!

aibi bunatate a dá publicitatii acestu indreptariu, asecuran-du-Te totodata despre respectulu, cu care sumu etc.

Ioanne Romanu m. p. Protofiscalu.

Reghinulu sasescu 20 Ianuariu 1864. Prin numerulu N. alu „Tel. grafului romanu“ sum provocatu a respunde, ce s'au facutu cu colect'a pe sem'a juristiloru cu ocaziunea Sinodului Protopopescu pentru alegerea Deputatiloru la Congressulu nationalu tinutu. Prin acest'a amu onore a respunde: la ocaziunea Synodului s'au capetatu 20 f. v. a. pe cari mergendu eu la Congressu, am ispititu, care juristu e mai lipsitu si mai aprópe de sigur'a cu lauda depunere a esamenului celui din urma, si din multi am aflatu, ca acelasiu aru fi Candidu Albiní, cui si nu altui'a a dá acei 20 f. mi-am tinutu lucru de cunoscintia, si cumca acelasiu juristu i-au priimitu, dovedesce aci alaturat'a quitantia, *) pe care a o publicá este rogata cu tota onorea On. Redactiune.

Michailu Crisanu, Prot. gr. cat. alu S.-Reghinului.

Prospectu politicu.

In fruntea causeru mari europeice inca totu mai sta caus'a germano-danese, si in Germani'a cu deosebire Austri'a si Prussi'a. Cumca ambele poteri au tramisu contingente de armata la Holstein, si cumca Dani'a inca totu sta neclatita in oppositiunea sea, espuseramu in nr. trecutu; avemu sa continuámu, ca Prussii au ajunsu in 21/9 Ianuariu la frantariulu Holstein'ului si la Wandsbeck au calcatu pe pamentu holstein'esu, unde in sa au fostu intempinati din partea comunei cu unu protestu, in care se dice, ca intrarea loru fára scirea comissariloru confederatiunali o privescu cá actu de potestate.— Comissarii confederatiunei au opritu formalmente a nu se inliintiá garde nationale in Holstein.— Germanii din Holstein tramisera o deputatiune cu mass'a— 150 membri— la diet'a din Frankfurt, spre a se rogá a le recunósce Domnitoru pre Principele Fridericu de Augustenburg. Aseuenea si la Berlinu, spre a nduplecá pre Regele, a se re'ntorce la solidaritate cu bund-ulu, si la Monacu spre a multiamí regelui pentru simpatihiele manifestate. Deputatiunea pretotindení a fostu priimita cu distinctiune; rezultatele ei inca nu ne suntu cunoscute. Dupa o dep. tel. acésta deputatiune a fostu priimita in Frankfurt cu festivitate mare.

Generalulu Wrangel, comandantele trupeloru austriaco-prusse se asceptá in 23 Ian. dimineti'a la Hamburg; si fiindca pe 6 Februaru au sa fia tote trupele concentrate, de atunci apoi se voru incepe operatiunile militare. Danii se tinu in putere, si pecandu unele jurnale totu mai credu, ca la ór'a 11 se voru mai immoiá, din Dani'ase audusciri, ca tote incord rile de bataia se facu cu energia indoita si intreita, ear armat'a se vede applecata, a aperi' acum, cu ajutoriulu desghiatiului, fortificatiunea Danewirk cu tota puterea. Dani'a in sa simte neajungerea poteriloru sele, de aceea sa fia facutu in dilele din urma o conventiune cu Svedi'a, in urm'a cárei'a la tempu de bataia Svedii sa ocupe Seeland si Kopenhagen, cá Dani'a sa-si póta scóte la câmpu tota armat'a.— Dealmintrea scirile in privinti'a afacerii acestui resboiu suntu fórté schimbatióse, si pecandu de o parte se crede, ca incaierarea intre Germani si Danesi va urma dupa câte-va dile, pe atunci o fója francesa — memorial diplomatique — va sa scia, ca Franci'a a propusu Austriei si Prussiei, a nu-si comandá trupele preste riulu Eider pána preste 6 septemáni; cáci intr'aceea regele Daniei Christianu va conchiamá diet'a tierei, va modificá printrens'a constitutiunea din Novembre si va mijloci o 'nvoire pe bas'a din 1851. Engliter'a, Russi'a si Svedi'a sa fia si priimita a spijini acestu proiectu.

Se crede in sa, ca Austri'a si Prussi'a nu voru lasá nefolositu tempulu de a ocupá Schleswig-ulu, fiindu acum odata trupele loru la marginea lui. „Independ. belg.“ aude, ca cele dóue poteri mari germane aru fi incheiatu unu tractatu secretu, cá sa nu slabésca cu ocuparea Schleswigului, pánacandu nu se va incorporá Schleswig-ulu de médiadi cu Holstein'ulu subt uniune personala cu Dani'a, pánacandu nu se va proclamá Rendsburg-ulu fortaretia a bund-ului, in fine pánacandu Dani'a nu va plati spesele espeditiunei din urma (1851/2)

Cine scie, nu se voru mai moderá aceste pretensiuni prin evenimentele mainóne. Napoleonu, care pán'acum numai a totu trasu cu cód'a ochiului, si dupa espressionea jurnaleloru franceze „studiez'a“ caus'a germano-danese, póte cátu de curendu va dá esamenu din „studii-

*) Ambele acte le transpunemu, fára nici o observare din partene, in possessiunea On. Comitetu pentru ajutorirea juristiloru. Red.)

ulu“ seu. O nota cátra reprezentantii Franciei la curtile suverane straine le aduce la cunoscintia, ca Austri'a si Prussi'a, ocupandu Schleswig-ulu nu cá poteri germano-confederative, ci—dupa dis'a loru chiaru— cá poteri mari europeene, au facutu din o cauza interna o cauza europeana, in carea prin urmare voru avé de a vorbi si celelalte poteri ale Europei, cu deosebire celece au subscrisu tractatulu de Londr'a. Totu de acésta parere suntu si Russi'a si Engliter'a, si asiá intr'adeveru se pare ca stámu in ajunulu unui resboiu europeicu. Jurnalele spunu, ca Engliter'a aru fi si promisú Daniei pe primavéra 25,000 soldati si o flota spre ajutoriu.

Mai nou.

* Incopiandu de cele ce díseramu despre acestu obiectu in numerulu premergatoriu, avemu sa adaugemu, ca comitetulu de finantie nu numai c'a priimitu cu mare majoritate refusarea celoru 10 millióne si 'ncuviintiarea numai a 5,343,950 f. pentru esecutiunea holstein'iana, (cei doi Transilvani — Groisz si Alduleanu — au starutu pentru acordarea celoru 10 millióne intregi, in sa nu cá pentru o putere confederativa, ci numai cá pentru putere mare europeana), ci au priimitu cu 19 contr'a 14 voturi si o propunere a lui Herbst: a se proiectá in cas'a ablegatiloru o resolutiune: ca cas'a ablegatiloru nu póte recunósce politic'a urmata de regimulu imperatescu in privinti'a ocupatiunei in Schleswig cá o politica priinciósá pentru interesele Austriei si assecuratóre de pacea comuna, si se simte prin urmare indatorata a enuncíá, ca refusa dela sine responsabilitatea pentru urmárite, ce voru resultá din acésta procedere.— De se va priimi acésta resolutiune si 'n cas'a ablegatiloru, atunci, lângá nevoile din afara, prea lesue ni se póte adauge si alt'a dntauntru. Totu imperiulu e 'ntr'o incordare straordinara la siedinti'a cea mai de aprópe a senatului imperialu; nefericirea e, ca ori se va votá ori se va refúsá summ'a ceruta, spese mari prin transportarea trupeloru nóstre la Holstein totusi s'au facutu. Va sa dica, reu in ambe casurile!

Camer'a din Prussi'a, dupace a refúsatu a acordá 12 millióne taleri pentru espeditiunea din Holstein, fu inchisa prin mesagiu regescu in 13/25 Ianuariu. Mesagiulu regelui, cititu prin primulu ministru Bismarck, invinuesce Camer'a. ca n'a votatu bugetulu pe 1863, ca in bugetulu pe 1864. a stersu summe, care erau de neaperrata trebuintia, ca n'a 'ncuviintiatu summele de lipsa pentru armata, ca n'a votatu nici summele de lipsa pentru esecutiunea confederatiunei, nici „spesele matriculare“, ce cadu pe Prussi'a cá statu confederatiunali.

Alianti'a svedico-danese, de carea amintiram, sa se fia incheiatu, si 35,000 Svedi sa intre 'n Holstein, spre a aperi' Schleswig-ulu.

Preturile de piatia

din Sabiiu, Vineri in 17/29 Ian. 1864.

	fl.	xr.
Gráulu de frunte, galét'a nemt. (Metzen) *)	3	60
„ de midilocu „	3	33
„ de códa „	3	7
Secar'a galét'a nemtiésca (Metzen) *)	2	—
„ de midilocu „	1	93
„ de códa „	1	87
Ovesulu de frunte, gal. nemt. (Metzen) *)	1	40
„ de midilocu „	1	33
„ de códa „	1	27
Cucuruzulu galét'a nemtiésca (Metzen) *)	1	93

*) 3 galete nemtiesci suntu 2 galete ardelenesci.

DD. abonanti vechi suntu rogati, a ne tramite impreuna cu abonamentulu si câte o adresa de pán' acum; ear cei noi, a ne insemná cu acuratetia loculu locuintiei si post'a din urma.

Numeri dela 'nceputulu anului 1864. mai suntu.